

Opole, dnia 28 kwietnia 2025 roku.

UNIWERSYTET GDAŃSKI

RPW/23261/2025 N
Data: 2025-05-05

prof. dr hab. Rafał Adamus
Katedra Prawa Gospodarczego i Finansowego
Instytut Nauk Prawnych
Uniwersytet Opolski
ORCID: 0000-0003-4968-459X

UNIWERSYTET GDAŃSKI

Recenzja rozprawy doktorskiej

„Sprzedaż majątku przedsiębiorcy w przygotowanej likwidacji (pre pack) jako szczególny rodzaj sprzedaży w postępowaniu upadłościowym”

autorstwa Pani mgr Moniki Maśnickiej

W związku z uchwałą Władz Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego w przedmiocie powołania mojej osoby do pełnienia zaszczytnej funkcji recenzenta rozprawy doktorskiej, autorstwa Pani mgr Moniki Maśnickiej, w związku z przedłożoną rozprawą doktorską z zakresu prawa upadłościowego, zatytułowaną „Sprzedaż majątku przedsiębiorcy w przygotowanej likwidacji (pre pack) jako szczególny rodzaj sprzedaży w postępowaniu upadłościowym”, przygotowaną

pod kierunkiem naukowym Pani prof. dr hab. Joanny Kruczałak – Jankowskiej na podstawie art. 190 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, uprzejmie przedstawiam poniżej następujące uwagi.

1. Dobór tematu rozprawy doktorskiej w kontekście innych badań

1. Rozprawa doktorska poświęcona jest zagadnieniu tak zwanej „przygotowanej likwidacji” w postępowaniu upadłościowym. Praca powstała pod kierunkiem naukowym Pani prof. dr hab. Joanny Kruczałak – Jankowskiej, w wiodącym ośrodku prawa o niewypłacalności w Polsce.
2. W polskich realiach tzw. przygotowana likwidacja jest instytucją w miarę nową (w języku prawniczym i języku potocznym określana bywa jako „pre-pack”. Funkcjonuje ona w obrocie prawnym w Polsce od dnia 1 stycznia 2016 roku. Regulacja, od dnia jej wejścia w życie, była dotknięta poważnymi, kolejnymi nowelizacjami.
3. Rozprawa doktorska pani Moniki Maśnickiej dotyczy tematu który niedawno wcześniej był przedmiotem innej dysertacji (a na jej podstawie opublikowanej monografii), w ramach której też pełniłem funkcję recenzenta, a dysertacja została ostała oceniona przez innych Recenzentów i przeze mnie jako niezwykle udana. Chodzi o rozprawę doktorską, autorstwa Pani mgr Agnieszki Cybulskiej – Bienioszek, zatytułowaną „Przygotowana likwidacja w postępowaniu upadłościowym”, przygotowana pod kierunkiem naukowym Pana prof. dr hab. Aleksandra Jerzego Witosza. Ponadto wspomniana praca doktorska uzyskała prestiżowe wyróżnienia przynajmniej w dwóch ogólnokrajowych konkursach na najlepszą pracę doktorską, co powoduje, że praca pani magister Moniki Maśnickiej będzie konfrontowana z wnioskami z badań w których wynikały z poprzedniej pracy doktorski przygotowanej w tym samym temacie.

4. Oczywiście w nauce nie dopuszcza się do powstawania „karteli” rezerwujących jakiś temat na wyłączność. Niemniej podjęcie się zadania zbadania tematu już opracowanego wymaga pewnego porównania do pracy konkurencyjnej.
5. Dobór tematu na pewno jest prawidłowy. Instytucja gotowanej likwidacji pojawiła się w roku 2015 nie przetrwała dekady bez potrzeby dokonania w niej nawet bardzo kluczowych zmian. Zatem pogłębione badania nad tym zagadnieniem z pewnością są potrzebne.
6. Praca doktorska dr Cybulskiej – Bienioszek, choć bardzo staranna, nie wyczerpywała wszystkich wątków. Wśród przykładowych uzupełniających tematów do dyskusji wskazywałem wówczas; prawno-karną ochronę mienia upadłego w związku z przygotowaną likwidacją; realizację pewnych założeń systemu prawnego w zakresie ochrony obrotu ziemią rolną i reglamentacją nabywania nieruchomości przez cudzoziemców; możliwość „instytucjonalnego” pre-packu na rzecz Skarbu Państwa wobec zadłużonych gospodarstw rolnych, w wyniku którego dojdzie do zmiany statusu zadłużonego rolnika – osoby fizycznej z właściciela na dzierżawcę; projekcję optymalnego modelu ujednoliconego pre-packu na poziomie państw Unii Europejskiej, w następstwie wniosków z przeprowadzonych badań porównawczych; pomysł „instytucjonalnego” pre-packu na rzecz Skarbu Państwa w przypadku strategicznych dla gospodarki przedsiębiorstw; utrzymanie przygotowanej likwidacji w relacjach upadłości konsumenckiej, ale także rozszerzenia jej zastosowania, np. w połączeniu z instytucją wspólnego funduszu, o którym mowa w Kodeksie morskim. Niemniej recenzowana praca doktorska również nie wyczerpuje wymienionych zagadnień.
7. Regulacja przygotowanej likwidacji w Polsce została przejęta z innych systemów prawnych. Instytucja ta nie została bowiem wymyślona przy „zielonym stoliku” ale powstała jako wytwór praktyki. W polskim otoczeniu

gospodarczym instrument przygotowanej likwidacji powinien zostać w taki sposób ukształtowany, aby korzyści wynikające z jego zastosowania były wymierne.

8. Przygotowana likwidacja jest złożoną instytucją prawną. Niemniej Doktorantka zdecydowała się przedstawić całościowy kompleks zagadnień związany z przygotowaną likwidacją. Pomimo przyjęcia szerokiego zakresu tematów zagadnienia merytoryczne w pracy poukładane są w sposób - w mojej ocenie - raczej prawidłowy.
9. Przygotowana likwidacja ma szczególne znaczenie prawne. Postępowania upadłościowe są bardzo krytykowane za długi czas ich trwania („późny pieniądz”), jak również za niewielką dywidendę likwidacyjną („mały pieniądz”). Niestety przedłużanie się postępowania upadłościowego podwyższa koszty tego postępowania i w istocie rzeczy uszczupla możliwości końcowego zaspokojenia wierzycieli. Środkiem zaradczym na te istotne bolączki są, a może raczej mają być, właśnie przepisy postępowania tak zwanej przygotowanej likwidacji. Czy przepisy „zdały egzamin”?
10. Doktorantka w swojej pracy porusza w zasadzie niemal wszystkie istotne kwestie z zakresu przygotowanej likwidacji. Należą do nich takie, które jak dotychczas nie były przedmiotem bardziej szczegółowego zainteresowania ze strony doktryny prawa, z wyjątkiem monografii dr Cybulskiej - Bienioszek.
11. Dobór tematu dokonany przez Doktoranta bez wątpienia odpowiada wymogom dotyczącym monograficznego ujęcia zagadnienia prawnego, w rozumieniu art 187 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i należy go ocenić jako trafny.

2. Tytuł pracy

12. Praca została zatytułowana „**Sprzedaż majątku przedsiębiorcy w przygotowanej likwidacji (pre pack) jako szczególny rodzaj sprzedaży w postępowaniu upadłościowym**”. Tytuł – przy jego poprawnej zwięzłości – w miarę dokładnie awizuje zawartość treści rozprawy doktorskiej. W kategoriach semantycznych tytuł rozprawy nie narusza kanonów prawidłowego języka prawniczego. Bazuje na nazwach zaczerpniętych z aktualnego języka prawnego. Zatem tytuł dysertacji jest w zasadzie poprawny z jurslingwistycznego punktu widzenia.
13. Niemniej jako czytelnik komentarzy Sędziego Stanisława Gurgula zdaję sobie sprawę, że taki tytuł zostałby poddany krytyce. Lepsze sformułowanie to „sprzedaż składników majątku”.
14. Uczestnikiem postępowania o ogłoszenie upadłości jest „dłużnik”. Z kolei nie każdy dłużnik mogący skorzystać z *pre packu* musi być przedsiębiorcą. Bardziej w tytule podobałaby mi się nazwa dłużnik.
15. Dalej zdaje się, że przygotowana likwidacja, jest raczej szczególnym trybem sprzedaży, a nie szczególnym rodzajem sprzedaży.
16. Przy czym istotna część tzw. przygotowanej likwidacji przypada na etap postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości, a nie na etap postępowania upadłościowego.
17. W przypadku publikacji pracy jako monografii, do czego warto zachęcić z uwagi na jej merytoryczną wartość, warto raz jeszcze zastanowić się nad doбором tytułu.

3. Warsztat naukowy

18. Oceniając warsztat naukowy przygotowanej pracy doktoranckiej wyraźnie stwierdzić trzeba, że staranna jest jej podbudowa teoretyczna.
19. Doktorantka posługuje się w całej pracy raczej poprawnym i dojrzałym językiem prawniczym. Styl wypowiedzi Doktorantki można kwalifikować jako zwięzły. Umiejętność formułowania wypowiedzi w sposób zwięzły należy do niewątpliwych atutów pracy.
20. Prawo upadłościowe jest regulacją „usługową” dla obrotu gospodarczego, a zatem bardzo dobrze się stało, że rozprawa doktorska została podporządkowana ekonomicznej analizie prawa. Metodykę ekonomicznej analizy prawa zrodziła naturalna potrzeba rozwojowa w ramach stosunków społeczno-gospodarczych, a w tym wzrost znaczenia relacji ekonomicznych, profesjonalizacja obrotu finansowego i obrotu prawnego. Związek między regułami niewypłacalności dłużnika a ekonomią jest niezwykle silny. Prawo upadłościowe nie istnieje po to aby dopełnić wymaganej ustawą procedury ale żeby zapewnić maksymalizację zaspokojenia wierzycieli. Polem do wykorzystywania tej metodyki prawniczej jest przede wszystkim sfera praktyki celem interpretowania obowiązującego prawa i jego stosowania. Drugą sferą jest dogmatyka prawnicza, trzecią teoria filozofii i prawoznawstwa. W odniesieniu do tworzenia prawa formułuje się postulat o ekonomicznej efektywności prawa. J. Stelmach, B. Brożek, W. Załuski, Dziesięć wykładów o ekonomii prawa, Warszawa 2007; W. Lang, J. Wróblewski, Amerykańska teoria i filozofia prawa, [w:] Zarys prawa Stanów Zjednoczonych, red. J. Głuchowski, t. 1, Toruń 1988, s. 243-244. J. Stelmach, B. Brożek, Metody prawnicze, Kraków 2004, s. 34. Podsumowując: badania naukowe oparte o ekonomiczną analizę prawa mogą mieć bardzo użyteczny rezultat z punktu widzenia potrzeb praktyki.

21. W zakresie wywodu prawnego Doktorantka posługuje się także metodą formalno - dogmatycznego ujęcia opracowanego tematu. Odpowiada to w pełni metodologii obowiązującej w naukach prawnych.
22. Doktorantka posługuje się argumentami z metody prawno-porównawczej.
23. Doktorantka przeprowadziła badania aktowe z zakresu przygotowanej likwidacji w Sądach w Gdańsku i we Wrocławiu. Badanie spraw w dwóch dużych ośrodkach orzeczniczych wydaje się być reprezentatywne.
24. Ponadto Doktorantka przeprowadziła wywiady z interesariuszami, co jednak subiektywnie oceniam jako najsłabszą z przyjętych metod.
25. Cele badawcze, konstrukcja rozprawy doktorskiej jak i sama treść pracy są gruntownie przemyślane. Stawiane przez Doktorantkę tezy poparte są prawidłowo budowaną, logiczną argumentacją. Doktorantka nie unika stanowczego prezentowania własnych poglądów, w tym krytycznych wobec innych, wspartych o odpowiednią argumentację, która je uzasadnia. Co ważne, Doktorantka w treści pracy unika zbędnych powtórzeń, co pozwala na płynną lekturę rozprawy.
26. Główną hipotezą badawczą Doktorantki jest założenie, że wprowadzenie przepisów dotyczących przygotowanej likwidacji było pożądanym rozwiązaniem, gdyż miało korzystny wpływ na efektywność postępowań upadłościowych, a tym samym prowadziło do skrócenia czasu trwania postępowań, a także obniżenia ich kosztów, a tym samym do wyższego zaspokojenia wierzycieli. W kontekście głównej hipotezy badawczej Doktorantki warto zasygnalizować, że dr Cybulska – Bienioszek przedstawiła wzory matematyczne, których zastosowanie w danym przypadku jest okolicznością przemawiającą „za” bądź „przeciw” przygotowanej likwidacji. Dr Cybulska – Bienioszek dokonała analiz na konkretnych liczbach i z rozważań empirycznych wyciągnęła wniosek, że z punktu widzenia wierzycieli

korzyści uzyskane dzięki przymusowej likwidacji nie są - względem zaspokojenia na zasadach ogólnych - w jakikolwiek sposób istotne. Zdaniem dr Cybulskej – Bienioszek efekt komentowanej regulacji jest taki, że nadmiernie zyskuje inwestor.

27. Dalej Doktorantka stawia sobie za cel zweryfikowanie tezy, czy konstrukcja przygotowanej likwidacji w polskim porządku prawnym, w odróżnieniu do rozwiązań legislacyjnych przyjętych w innych systemach prawnych, nie skupia się na utrzymaniu bytu przedsiębiorstwa ale koncentruje się na maksymalizacji zaspokojenia wierzycieli.
28. Oprócz hipotez głównych Doktorantka przedstawiła hipotezy szczegółowe.
29. Po pierwsze Doktorantka wskazuje, że przygotowana likwidacja pozwala na wszczęcie postępowań które w przypadku zasad ogólnych nie zostałyby otwarte z uwagi na tak zwaną bóstwo masy upadłości.
30. Dalej Doktorantka wskazuje, że przygotowana likwidacja stosowana wobec przedsiębiorcy ma ścisły związek z jego przedsiębiorstwem, co jak ja to rozumiem Doktorantka uważa, że w przypadku przedsiębiorców przedmiotem przygotowanej likwidacji jest przedsiębiorstwo, a nie luźny zestaw składników majątkowych.
31. Po trzecie, Doktorantka postuluje aby poszerzyć krąg podmiotów legitymowanych do złożenia wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży.
32. Po czwarte Doktorantka podważa sens dopuszczania kolejnej wyceny w przypadku relacji sprzedażowej pomiędzy podmiotami powiązanymi.
33. Piątym badawczym zagadnieniem szczegółowym jest kwestia obniżki ceny z tytułu oszczędności na kosztach postępowania upadłościowego i innych zobowiązaniach masy upadłości.

34. Dalej Doktorantka wskazuje na potrzebę doprecyzowania przepisów dotyczących wadium.
35. Kolejną tezą jest zagadnienie atutów szybkiego wydania przedsiębiorstwa nabywcy.
36. Dalej Doktorantka podważa sens aukcji w kontekście przygotowanej likwidacji.
37. Kolejną hipotezą badawczą Doktorantka odnosi się do problemu przejścia zakładu pracy.
38. Dalej doktorantka postuluje wyraźne wyłączenie rękojmi za wady.
39. Wreszcie w opinii doktorantki zbycie przedsiębiorstwa powinno wiązać się z przejściem praw i obowiązków z zawartych umów.
40. Ilość wskazanych zagadnień badawczych usprawiedliwia zajęcie się tym tematem.
41. Praca jest bardzo dobrze udokumentowana. Spis bibliograficzny, przy stosunkowo hermetycznej tematyce, jest imponujący. Dobór źródeł legislacyjnych, bibliograficznych i orzeczniczych nie budzi zastrzeżeń.
42. Autorka przygotowała we wzorcowy sposób treść przypisów do tekstu głównego. Przepisy są w rekordowej ilości, najczęściej są bardzo obszerne i odnoszą się do wielu źródeł.
43. Na podkreślenie zasługuje staranna edycja pracy.

4. Układ pracy doktorskiej

44. Rozprawa doktorska liczy niemal 600 stron znormalizowanego tekstu. Podzielona jest ona na pięć rozdziałów. Zawiera wstęp, podsumowanie, wykaz literatury użytej przy pisaniu dzieła.
45. Kompozycja pracy jest w miarę poprawna i logiczna. We wprowadzeniu Doktorantka formułuje swoje cele badawcze. W części merytorycznej pracy Doktorantka dokonuje analizy. Podsumowanie gromadzi wyciągnięte wnioski, w tym także wartościowe postulaty *de lege ferenda*.
46. Nie ze wszystkimi wypowiedzianymi poglądami Doktorantki wypada się zgodzić, niemniej Doktorantka prowadzi poprawny dyskurs naukowy.

4.1. Rozdział pierwszy

47. Przygotowana likwidacja nie jest nowym rodzajem, typem czy podtypem postępowania upadłościowego. Może być zainicjowana przez różnych uprawnionych w związku ze zgłoszeniem wniosku ogłoszenie upadłości dłużnika. Przygotowywana likwidację winna spełniać pewne wymogi prawne.
48. Rozdział pierwszy Doktorantka poświęciła zagadnieniom związanym z ewolucją regulacji sprzedaży przedsiębiorstwa w polskim prawie upadłościowym. Przedstawiła cele i funkcje postępowania. Wreszcie dokonała analizy porównawczej, w bardzo ograniczonym zakresie, z kilkoma wybranymi systemami prawnymi

4.2. Rozdział drugi

49. Doktorantka trafnie zauważa, że przygotowana likwidacja może dotyczyć przedsiębiorstwa, zorganizowanej części przedsiębiorstwa, składników majątkowych stanowiących znaczną część przedsiębiorstwa. W mojej ocenie brakuje w pracy odniesienia się do gospodarstwa rolnego. Gospodarstwo rolne może prowadzić zarówno spółka (a także fundacja rodzinna, spółdzielnia, itp.) jak i osoba fizyczna. Co prawda osoba fizyczna będąca rolnikiem indywidualnym nie ma zdolności upadłościowej zakresie upadłości przedsiębiorcy, ale ma zdolność upadłościową w upadłości konsumenckiej. Z kolei w upadłości konsumenckiej dopuszczalne jest stosowanie przygotowanej likwidacji. Przyjęcie takiego zagadnienia do analizy w dysertacji wymagałoby ustosunkowania się do ustawowych ograniczeń w obrocie ziemią rolną.
50. Warto również podnieść, że przedsiębiorstwo jako przedmiot sprzedaży w ramach przygotowanej likwidacji nie może literalnie obejmować wszystkich składników przedsiębiorstwa, na przykład wierzytelności z rachunków bankowych czy środków pieniężnych w kasie albowiem podlegają one zaliczeniu do tak zwanych funduszy masy upadłości, które są następnie źródłem finansowania dywidendy upadłościowej dla wierzycieli.
51. Przedmiotem uwag doktrynalnych była kwestia wpływu zabezpieczenia w postaci zastawu rejestrowego na możliwość stosowania instytucji przygotowanej likwidacji. Doktorantka trafnie przedstawia rozbieżne poglądy doktryny w tym zakresie.

4.3. Rozdział trzeci

52. Dalej Doktorantka opisuje dokładniej problematykę złożenia wniosku o przygotowaną likwidację. Treść doktoratu w tym zakresie przypomina klasyczny komentarz do ustawy. Na uwagę zasługuje z pewnością

szczegółowość drobiazgowość opisu, wsparcie wywodu formalno -
dogmatycznego wnioskami płynącymi z orzecznictwa sądowego..

53. W dalszej części Doktorantka zajmuje się problematyką proceduralną.

4.4. Rozdział czwarty

54. Rozdział czwarty poświęcony jest zagadnieniu skutków sprzedaży dokonanej w ramach przygotowanej likwidacji. Doktorantka dokonuje w nim analiz istotnych problemów prawnych pojawiających się przy okazji tematu skutków sprzedaży w ramach przygotowanej likwidacji. Doktorantka trafnie dostrzegła, że problemem jest zagadnienie przejścia umów zawartych przez upadłego na nowego nabywcę.

55. Doktorantka dokonuje dogmatycznej analizy problemu odpowiedzialności nabywcy przedsiębiorstwa za zobowiązania zbywcy. Doktorantka szczegółowo przeprowadza analizę wypowiedzianych w tej sprawie poglądów, formułuje własne uwagi krytyczne.

56. Pozytywnym efektem przeprowadzonych rozważań jest sformułowanie wniosków *de lege ferenda*. Doktorantka trafnie zauważa, że nabywca przedsiębiorstwa w ruchu będzie zainteresowany zazwyczaj przyjęciem kontraktów związanych z prowadzeniem tego przedsiębiorstwa. W praktyce sprawa jest skomplikowana : kontrakt handlowy może być „zderzony” z sytuacją przygotowanej likwidacji przed etapem jego wykonywania albo na etapie jego wykonywania.

57. Kolejnym zagadnieniem które porusza Doktorantka jest problem przejścia zakładu pracy na innego pracodawcy w związku z regulacją przy przygotowanej likwidacji.

4.5. Rozdział piąty

58. Doktorantka ostatni rozdział poświęciła na kwestię badań empirycznych, to jest badań aktowych i przeprowadzonych wywiadów.

4.6. Wnioski końcowe

59. Doktorantka sformułowała szereg wniosków końcowych. Jeżeli chodzi o kwestię zaspokajania wierzycieli Doktorantka przyznaje, że w wyniku przeprowadzonych badań wysokość dywidendy likwidacyjnej dla wierzycieli nie jest wysoka. Zdaniem Doktorantki przygotowana likwidacji nie prowadzi do wyższego poziomu zaspokojenia wierzycieli. Doktorantka moim zdaniem prawidłowo zakłada, że pewna nieefektywność procedury nie jest przyczyną dla jej wyeliminowania.
60. Doktorantka sformułowała szereg wartościowych wniosków szczegółowych. Nie ze wszystkimi mogę się zgodzić, niemniej są one ważnym przyczynkiem do dyskusji w przedmiocie ulepszenia instytucji przygotowanej likwidacji.

5. Tematy pominięte

61. Doktorantka pominęła w pracy istotny wątek. Według art. 311 ust. 1aa PU, o zamiarze sprzedaży składników majątku służących do prowadzenia działalności w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa państwa syndyk zawiadamia Ministra Obrony Narodowej, który może przedstawić sędziemu-komisarzowi w terminie: tygodnia od dnia zawiadomienia – opinię albo trzydziestu dni od dnia zawiadomienia – oświadczenie o skorzystaniu z prawa wykupu, o którym mowa w art. 311 ust. 1a PU. Minister Obrony Narodowej może udzielić odpowiedzi w krótszych terminach. Prawo wykupu jest uprawnieniem ustawowym. Przysługuje ono Skarbowi Państwa z uwagi na interes publiczny. Sąd upadłościowy, sędzia-komisarz, syndyk (a także

zgromadzenie wierzycieli i rada wierzycieli) nie mogą wyłączyć prawa wykupu. Prawo wykupu regulowane jest przepisami bezwzględnie obowiązującymi. Prawo wykupu dotyczy fundamentalnego zagadnienia z punktu widzenia całej transakcji. Prawo wykupu działa bez względu na przedmiot sprzedaży syndyka (przedsiębiorstwo, jego zorganizowana część, pojedyncze składniki mienia) – wniosek z art. 311 ust. 1 PU. Prawo wykupu Skarb Państwa realizuje się bez konkurencji z jakimikolwiek innymi potencjalnymi nabywcami. Syndyk ma obowiązek uwzględnić prawo wykupu Skarbu Państwa z urzędu. Nie ma znaczenia ewentualna okoliczność, że prawo wykupu nie było uwzględniane we wcześniejszych próbach sprzedaży, o ile takie były. Prawo wykupu nie koliduje z możliwością wcześniejszej dzierżawy przedsiębiorstwa. Prawa wykupu nie może wyłączyć ustanowienie przez syndyka na rzecz dzierżawcy umownego prawa pierwokupu. W prawie wykupu chodzi o składniki majątku „służące do prowadzenia działalności” o określonym profilu (o potencjalnym przeznaczeniu), a nie o składniki majątkowe w oparciu o które była rzeczywiście wcześniej lub aktualnie jest prowadzona taka działalność. Należy uwzględnić okoliczność, że prawo nie zakazuje zakładom zbrojeniowym prowadzenia produkcji specjalnej i jednocześnie cywilnej. Zatem walcownie, odlewnie, kuźnie, galwanizernie, itp. mogą prowadzić nie tylko działalność „wojskową”. Prawo wykupu stanowi „intensywne” uprawnienie ustawowe. Prawo wykupu dokonuje wyłączenia daleko idących uprawnień zastawnika zastawu rejestrowego aby wyłączyć dezintegrację mienia istotnego z punktu widzenia obronności i bezpieczeństwa państwa (art. 311 ust. 1 ad PU). Ustawowego prawa wykupu nie uchyla samo przez się wpisanie upadłego na listę podmiotów podlegających przepisom ustawowym o kontroli niektórych inwestycji. Ustawodawca posłużył się klauzulą generalną, a zatem pojemnym i ogólnym sformułowaniem. Prawo upadłościowe nie określa bliżej pojęcia „działalności w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa państwa”. Z argumentu *lege non distinguente* wynika, że: warunkiem kwalifikacji nie jest wcześniejsze posiadanie koncesji MON; warunkiem kwalifikacji nie jest aktualne posiadanie koncesji MON; nie musi

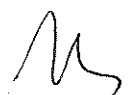
to być działalność „bezpośredniego” przedsiębiorstwa zbrojeniowego; może to być kluczowy poddostawca; pojęcie to może być zmiennie w czasie, a jego kluczowe rozumienie ma znaczenie w dacie sprzedaży; status bezpieczeństwa Polski może się pogorszać; na przedmiotową kwalifikację ma wpływ okoliczność, że przedsiębiorstwo jest czynne. Inicjatywa ustalenia czy upadły prowadzi działalność w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa państwa obciąża syndyka. Minister Obrony Narodowej nie jest oddzielnie informowany o ogłoszeniu upadłości takiego podmiotu (art. 52 PU). *Versus* Minister Obrony Narodowej nie musi sam wystąpić z oświadczeniem o zainteresowaniu prawem wykupu. Do momentu sprzedaży przez syndyka aktywów stanowisko Skarbu Państwa w przedmiocie prawa wykupu może ulegać zmianie. Skarb Państwa nie może zrzec się tego prawa. Jak się wydaje można oświadczyć jedynie o zaniechaniu jego wykonywania w konkretnym przypadku. Prawa wykupu nie można się zrzec przez milczenie, konkludentne zaniechanie, brak przewidzenia w budżecie MON wydatków na cel wykonania prawa wykupu. Minister Obrony Narodowej posiada kompetencje do: realizacji prawa wykupu na podstawie przepisów prawa upadłościowego (art. 311 ust. 1a PU); realizacji uprawnień wynikających z przepisów ustawy o kontroli niektórych inwestycji (jeżeli dojdzie do realizacji prawa wykupu ta kompetencja jest przedmiotowa; z kolei jeżeli Minister Obrony Narodowej nie będzie zainteresowany wykupem mienia, wówczas może on kontrolować osobę jego nabywcy. „Cena wykupu mienia upadłego (przedsiębiorstwa upadłego) przez Skarb Państwa” jest to cena indywidualnie ustalona dla Skarbu Państwa, który nie konkuruje z jakimkolwiek innymi potencjalnymi nabywcami. Skarb Państwa ma „monopol” na nabycie mienia upadłego. Źródłem finansowania zakupu są finanse publiczne. „Cena ustalona na podstawie dowodu z opinii biegłego”. Zawsze będzie to wartość likwidacyjna, a nie wartość rynkowa. Można przyjąć pogląd, że będzie to cena wynikająca z aktualizacji opisu i oszacowania już sporządzonego w analizowanym postępowaniu upadłościowym. „Cena nie może być niższa niż możliwa do uzyskania w postępowaniu upadłościowym”. Przepis art. 311 ust. 1 ab PU zakłada posłużenie się umotywowaną spekulacją

co do przyszłości. Jeżeli bowiem Skarb Państwa dokona wykupu przedsiębiorstwa upadłego, to nie ziści się wariant zakupu przedsiębiorstwa upadłego przez konkurujących między sobą oferentów. Należy przyjąć, że chodzi tu o konkretne postępowanie upadłościowe. Tymczasem powstają pytania czy Minister Obrony Narodowej posiada kompetencje do realizacji prawa wykupu na podstawie przepisów o przymusowej likwidacji? Czy przymusowa likwidacja może pozbawić Skarb Państwa prawa wykupu? Mogą to być zagadnienia na publiczną obronę pracy.

6. Konkluzje recenzji

- I. W podsumowaniu wskazać należy, że ocena rozprawy doktorskiej jest jednoznacznie pozytywna.
- II. Należy docenić staranność zebranych przez Doktorantkę poglądów doktrynalnych i ich skomentowanie. Ewentualne uwagi krytyczne poczynione w niniejszej recenzji mają charakter jedynie polemiczny lub wynikają z subiektywnej oceny recenzującego. Nie umniejszają one wartości naukowej rozprawy. Niektóre uwagi krytyczne wskazując na pewne usterki odnoszą się do bardzo szczegółowych zagadnień, nie rzutujących na główny wątek pracy.
- III. Stosownie do art. 187 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce rozprawa doktorska, przygotowana przez panią mgr Monikę Maśnicką prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydatki w dyscyplinie nauk prawnych oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Przedmiotem rozprawy doktorskiej jest oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, oryginalne rozwiązanie w zakresie zastosowania wyników własnych badań naukowych w sferze gospodarczej i społecznej.

- IV. W konsekwencji, na zasadzie art. 191 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce uprzejmie wnoszę o przyjęcie recenzowanej rozprawy doktorskiej i dopuszczenie jej do publicznej obrony.

Z wyrazami szacunku –

prof. dr hab. Rafał Adamus

Uniwersytet Opolski